

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ POLİKLİNİĞİNDE İLK KEZ ANTİDEPRESAN BAŞLANAN HASTALARDA SEÇİLEN ANTİDEPRESANLAR VE KOMBİNASYON ÖNERİLERİ İLE İLİŞKİLİ KLİNİK DEĞİŞKENLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arda Bağcaz¹, Beren Özel¹

¹Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Çeşitli psikiyatrik bozukluklarda tedavi yaklaşımına yönelik kılavuzlarda antidepresanlar önerilmesine rağmen ilk seçenek antidepresan veya antidepresan türü seçimine yönelik kesin öneriler bulunmamaktadır. Psikiyatri Polikliniğinde çok yaygın kullanılan antidepresanların gerçek yaşamda hangi değişkenlere göre seçildiğini ortaya koymak önem taşımaktadır. Bu çalışmada amaç Psikiyatri Polikliniğine başvurarak ilk kez antidepresan başlanması planlanan hastalarda seçilen antidepresanların seçimi ile ilişkili faktörlerin araştırılmasıdır.

Yöntemler: 2023 Ocak-Haziran ayları arasında bir üniversite hastanesinin Psikiyatri Polikliniğine başvuran ve değerlendiren hekimi tarafından antidepresan önerilen hastalardan onam verenler değerlendirmeye alınmıştır. Bu hastaların tanıları ve tedavi planları kaydedilmiştir. Katılımcılara Beck Depresyon Envanteri-II, Beck Anksiyete Ölçeği ve işlevselliklerini değerlendiren sorulardan oluşan bir öz bildirim bataryası verilmiştir. Bu araştırma Başkent Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma Kurulu ve Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Proje No: KA22/511).

Sonuçlar: Çalışmaya 100 hasta dahil edilmiştir. %70'i kadındır. Yaş ortalaması 35.1 (min:18- max:89)'dir. Hastaların %50'si majör depresyon, %42'si anksiyete bozukluğu tanısı almıştır. %85'ine seçici serotonin geri alım inhibitörü (SSRI) başlanmıştır. En sık

fluoksetin (%35) ve sertralin (%29) reçetelenmiştir. Hastaların %30'una bir başka grup ilaçla kombinasyon önerilmiştir. İlk önerilen antidepresanın SSRI olmaması majör depresyon tanısı ile ilişkili bulunmuştur (Ki-kare:9.610, df:2, p < .01). Fluoksetin anksiyete bozukluklarında diğer tanılara kıyasla daha az tercih edilmiştir (Ki-kare:14.892, df:2, p < .01). Sertralin ve fluoksetin reçetelenen hastalar diğerlerinden daha gençtir (U=794.000, p < .05) ve bu antidepresanlara eklenen benzodiazepin önerisi diğer ilaçlara kıyasla daha azdır (Ki-kare:7.492, df:1, p < .01). Eşlik eden benzodiazepin önerisi işlevsellikteki bozulma düzeyi ile ilişkilidir (U=179.000, p<.05). Tedavi öncesi depresyon belirtilerinin şiddeti ile kombinasyon önerilmesi arasında ilişki bulunmaktadır (U=718.000, p < .05)

Tartışma ve Sonuç: Beklendiği üzere en çok tercih edilen antidepresan grubu SSRI'lardır. Öte yandan tanı, depresyon belirtisi şiddeti ve hastanın başvuru sırasındaki işlevsellik düzeyi hangi grubun seçileceği ve antidepresanın yanına ek ilaç eklenip eklenmeyeceği ile ilişkili değişkenlerdir. Bu konuda izlem çalışmaları ile kılavuzlardaki önerilerin kanıta dayalı olarak netleştirilmesi tedavi verimliliğini artıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Antidepresan, kombinasyon, benzodiyazepin, seçici serotonin geri alım inhibitörleri